

Csillagfedések

október

Észlelő	Névkód	Műszer
Görgey Tibor (Nagylég, CS)	Gög	?
Hevesi Zoltán (Kaposvár)	Hev	11T,96x
Kász László (Bóly)	Kél	10L,23x
Kocsis Antal (Balatonkenese)	Koc	8L,83x
Kónya András (Szomolya)	Kon	10T,54x
Molnár Zoltán (Vágfarkasd, CS)	Moz	5L,54x
Nagy Sándor (Bős, CS)	Nas	25x100M
Reček Renáta (Kutas)	Rec	időmérés
Szabó Sándor (Bóly)	Szs	20T,20x
Szarka Levente (Kecskemét)	Szr	időmérés
Szlanicska Ervin (Nagylég, CS)	Sze	5L,54x
Szolcsányi György (Szentendre)	Szo	11L,169x
Szöllősi Attila (Kecskemét)	Szl	16,2T,21x
Vincze Iván (Pécs)	Vin	5L,34x
Zalezsák Tamás (Pécs)	Zal	15,2T,30x

Kisbolygóokkultációk

Az elmúlt három hónapban összesen nyolc megfigyelés érkezett. Ezek a következők:

Dátum	kisbolygó	megf.időszak	név	megj.
08.09.	679 Pax	20:41-21:12	Vin	
		20:52-21:16	Szl,Szr	szünet: 20:55-20:58:30
09.24.	19 Fortuna	00:05-00:30	Koc,Zal	
		00:09-00:29	Szs	
		00:09-00:29	Hev,Rec	
		00:10-00:29	Kél	állókamerás fotó
09.29.	19 Fortuna	03:05-03:48	Szo	
10.22.	139 Juewa	18:40-19:00	Szs	

Sajnos az oly biztosnak hitt szeptember 24-i Fortuna fedés sem jött be az előrejelzés szerint, így okkultáció egyik megfigyelőhelyről sem látszott. A többi esetben is sikertelen volt az észlelés. Mostanra már tényleg sokunk kívánsága lenne egy ilyen esemény bekövetkezése. Ehhez a továbbiakban is folytatni kell a nem éppen látványos, de okkultáció esetén annál értékesebb megfigyelőmunkát. Észlelőtérképeket az okkultációs hálózat tagjai az EAON-tól illetve a rovatvezetőtől kaphatnak.

Hold-okkultációk

Augusztus 2-án Kónya András észlelte a ZC 2554 fedését. Az esemény 20:04:58,0-kor következett be Szomolyán. Augusztus 17-én a ZC 1030 fedését észlelte hat amatőr a csicsói Konkoly'90 táborban (Gög, Sze, Nas, Szs, Moz, Kél). A vékony holdsarló mellett csodálatos látványt nyújtott a 3^m2-s csillag. A világos oldalon történt belépés a távcsövek kis nagyítása miatt nagyon nagy szórást mutat. A kilépés már a sötét oldalon következett be, így nagyobb műszerekkel pontosabb időmérést lehetett végezni:

01:52:42,2	Nas	25x100 M
01:52:42,4	Kél	10 L, 23x
01:52:46,5	Sze	5,5 L, 54x

Jupiter-holdak "normál" és kölcsönös fogyatkozásai

Már magasan fénylik az éjszakai égbolton a Jupiter. Magas deklinációjának köszönhetően egész éjszaka látszik, így nagyszámú fogyatkozás (Jupiter-árnyékkúpjába való belépés) figyelhető meg. Az előrejelzések a Meteor évkönyvben megtalálhatóak, de összesített listát a rovatvezető kérésre küld. Irodalom a Meteor 1990/1-es számában található.

Öt év telt el 1985 óta, így az 1990/91-es időszakban ismét megfigyelhetőek a Jupiter-holdak kölcsönös fogyatkozásai és okkultációi. Ezek az események azért fontosak, mert megfigyelésük segítségével kb. 3–4-szer pontosabb pályát nyerhetünk, mint a Jupiter árnyékkúpjába való belépések észlelésével.

A fotoelektromos mérés lenne a leghasznosabb, de meg lehet próbálkozni videózással, fotózással (hisz a holdak pár másodperc expozíció után "rajta maradnak" a negatívon) és vizuális észleléssel is. Utóbbi esetben az esemény alatt pár perces időközönként végezzünk fényességbecslést, hogy megállapítható lehessen az (általában részleges) fogyatkozás vagy okkultáció miatti fényességsökkenés fénygörbéjének minimumértéke és annak időpontja is. Az előrejelzések megtalálhatóak a 91-es Meteor évkönyvben. A fényességsökkenést illetően kisebb eltérések lehetnek az előrejelzethez képest. A fél magnitúdós változás vizuálisan már könnyen nyomon követhető. Ajánlatos 10 perccel az esemény előrejelzett kezdete előtt már figyelniünk a holdat.

A megfigyeléseket a módszer, a körülmények és az eredmények részletes leírásával havonta kérjük beküldeni a rovatvezető címére. Az eredményeket havonta szeretnénk a külföldi gyűjtőközpontba postázni, hisz azokat folyamatosan fel kívánják használni a Galileo-űrszonda repülése közben.

A témához kapcsolódóan a Meteor 1989/6-os számában találhatunk irodalmat. Ezt az élményt nem szabad kihagyni, hisz felejthetetlen és ritka, s emellett hasznos is! Ne feledjük: decembertől júliusig a Jupiter holdjainak számos különleges jelensége figyelhető meg!

Az egy magnitúdónál nagyobb mértékű fényességsökkenések dátumai: január 12. (hajnal), 19. (h), 22., 29.; február 5., 13. (h), 20. (h), 23.; március 2., 9.; április 22., 29.; május 6., 14.; július 4.

SZABÓ SÁNDOR